

100 . Fulgeriș | Comuna: Pâncești | Județ: Bacău | Punct: Dealul Fulgeriș - La Trei Cireși | Anul: 2004

Anul: 2004

Cod RAN: 24221.02

Perioade: Preistorie, Protoistorie

Epoci: Neolitic, Eneolitic, Epoca bronzului timpuriu, Epoca bronzului, La Tène

Categoriile sit: Domestic

Autori: Lăcrămioara Elena Istina, Adrian Felix Tencariu

Instituții: Complexul Muzeal "Iulian Antonescu", Bacău, Complexul Muzeal "Iulian Antonescu", Bacău

Rezumat

Situl arheologic se află pe versantul sudic al Dealului Fulgeriș, care ocupă partea de vest a Colinelor Tutovei, o subunitate a Podișului Bârladului, este delimitat la sud de pârâul Fulgeriș, la nord-vest de pârâul Soci, la est de un mic afluent al pârâului Fulgeriș, iar la vest de Dealul Cristea, aflându-se la o altitudine de 50-55 m de la nivelul actual al pârâului Fulgeriș. Suprafața pe care au fost descoperite resturile arheologice este de aproximativ 1 ha. fiind afectata de eroziunea solului și de lucrările agricole.

Primele cercetări au fost începute în anii 1987-1988, când s-a constatat că ponderea cea mai mare o are o locuirea eneolitică de tip Cucuteni, care este suprapusă însă de urme aparținând atât epocii bronzului cât și culturii dacice din epoca Latene, din perioada ulterioară.. Săpăturile au fost reluate apoi în 2003 și continuate în 2004.

În campania din 2004 s-a urmărit în mod special stabilirea stratigrafiei și delimitarea exacte a așezării. Cercetările au scos la iveală resturile unei locuințe eneolitice aparținând culturii Cucuteni și a 10 gropi, descoperite atât în nivelul eneolitic cât și în cel din epoca Latene. Locuința eneolitică se păstra sub forma unei grămezi de chirpici, provenind de la pereții prăbușiți, iar sub dărămături au fost descoperite și urme ale podelei, și poate ale cuptorului, făcute de asemenea tot din lut, numeroase fragmente ceramice, unelte, rășnițe, oase de animale și statuete antropomorfe.

Gropile nu au fost toate cercetate exhaustiv. Cele mai multe dintre ele par să fi avut un rol menajer, conținând fragmente ceramice, chirpici, cărbune, oase de animale etc. Câteva din gropile aparținând epocii Latene, se pare că au fost destinate inițial depozitării de cereale, dar o parte din ele au sfârșit tot ca loc de depozitare a gunoierului.

Continuarea cercetărilor este absolut necesară pentru a cerceta integral complexele descoperite, având în vedere degradarea rapidă la care sunt supuse din cauza alunecărilor de teren și a lucrărilor agricole.

Raport

Cercetările arheologice au fost întreprinse în perioada 23.08-18.09.2004 în partea nordică a satului Fulgeriș, com. Pâncești, jud. Bacău, punctul Dealul Fulgeriș /La 3 cireși. În această campanie au participat la cercetarea arheologică și un număr de cinci studenți de la Universitatea Bacău: Munteanu Carmen-Silvia, Munteanu Oana-Iulia, Ghiur Marius-Ovidiu, Panaite Ciprian și Petrea Eduard. Primele cercetări au fost începute în anii 1987-1988 de Viorel Căpitanu, când s-a constatat că ponderea cea mai mare o are locuirea cucuteniană. Însă aceasta este suprapusă de resturi aparținând epocii bronzului și epocii Latene. În anul 2003 s-au reluat cercetările arheologice în stațiunea din localitatea Fulgeriș, când s-a trasat SI.

Așezarea se află pe Dealul Fulgeriș care ocupă partea de V a Colinelor Tutovei, ca subunitate a Podișului Bârladului. Face parte din treapta ținuturilor deluroase ale jud. Bacău. Limitele, care evidențiază cel mai bine contactul unor domenii cu trăsături distincte ale mediului natural sunt, mai ales, cele sudice – pârâul Fulgeriș, și la NV pârâul Soci, deci acel loc ocupă o zonă de interfluvii. Limita de E este dată de un mic afluent al pârâului Fulgeriș, iar la V de Dealul Cristea, aflat în prelungirea Dealului Fulgeriș, care

reprezintă limita de V a Podișului Bârladului spre râul Siret. Punctul arheologic se află pe terasa 4 de 50-55 m de la nivelul actual al pârâului Fulgeriș, pe dreapta. Suprafața, pe care au fost descoperite resturile arheologice este de aprox. 1 ha.

Din punct de vedere geografic, punctul arheologic se află pe versantul sudic al Dealului Fulgeriș, care prezintă o frecvență mare a proceselor de eroziune, de altfel este considerată o zonă cu teren degradat. De asemenea, trebuie să menționăm că așezarea cucuteniană se află la mică adâncime, fiind astfel afectată de lucrările agricole. Din aceste motive se impune necesitatea continuării cercetărilor pentru a salva informațiile istorice existente.

În campania din 2004, cu fonduri de la Consiliul Județean Bacău, primind și sprijinul autorităților locale din comuna Pîncești, s-au continuat cercetările din 2003, urmărindu-se stabilirea stratigrafiei și delimitarea așezării efectuându-se cercetări în proprietatea vecină celei de anul trecut. Astfel, inițial am trasat SII (cu dimensiuni de 20x2 m) orientată NE-SV, cu deviație o de 100. Deoarece în această secțiune am surprins o locuință cucuteniană (L2), pentru a o cerceta integral am trasat o altă secțiune, SIII (cu dimensiuni de 20x2 m), orientată NE-SV, cu deviație de 100, paralelă cu SII, lăsând între acestea un martor de 0,5 m. Din păcate nici prin trasarea acestei secțiuni nu am surprins în întregime masa de chirpic a locuinței L2, dar condițiile ne-au fost nefavorabile pentru a mai continua cercetarea (proprietarul terenului ne-a permis cercetarea doar până la 18.09.2004, deoarece voia, după această dată, să semene grâul). Tot din lipsă de timp, secțiunea SIII nu a fost cercetată integral, până la pământul galben steril, fiind nevoiți să lăsăm semne și să acoperim. Astfel, se impune ca în anul următor să continuăm cercetarea pe această proprietate, atât pentru a finaliza cercetarea secțiunii SIII, cât și pentru a delimita limitele locuinței L2.

Cele două secțiuni au fost amplasate pe proprietatea doamnei Țîrlea Maria, cu moștenitori: Țîrlea Neculai și Țîrlea Constantin, Tarla (solă) 96 parcelă 2037/7.

Astfel, în SII s-a descoperit o locuință cucuteniană (L2) în care a fost descoperită o mare masă de lipitură de la pereții de lut ars, câteva fragmente de lipituri, ce ar putea proveni de la platforma locuinței, dar în același timp puteau proveni de la cuptorul, care a existat în această locuință.

Din punct de vedere al inventarului, printre dărâmăturile pereților, au fost descoperite numeroase fragmente ceramice, unelte, oase și statuete antropomorfe. Tot în L2 au fost găsite două casete de lut, una dintre acestea aflându-se în apropierea unei râșnițe, ceea ce ne determină să credem că aceste casete erau folosite pentru depozitarea făinei.

De asemenea, în această campanie au fost descoperite și un număr de 10 gropi, pe care le vom prezenta după cum urmează:

Mai întâi vom prezenta gropile de factură cucuteniană, urmând ca apoi să prezentăm cele de factură dacică.

Gropile de factură cucuteniană sunt următoarele: prima groapă de acest tip descoperită în această campanie este cea numerotată Gr2A, deoarece a fost descoperită sub groapa Gr2 de factură dacică, care a fost săpată peste groapa cucuteniană, fapt dovedit în profilele lăsate pentru săparea gropii Gr2. Se pare că groapa Gr2A este amplasată în marginea estică a locuinței L2. Încă nu se știe, care este forma și utilizarea acestei gropi (Gr2A), rezultatele cercetării secțiunii SIII vor clarifica și această situație. În apropierea acestei gropi se află o altă groapă cucuteniană (Gr8) amplasată sub locuința (L2), deasupra căreia s-ar părea că a fost constituit sistemul de foc al locuinței L2, un cuptor, în interiorul acestei gropi descoperindu-se fragmente de plăci de cuptor, ce prezintă perforații incomplete, ce aveau utilizate în compoziție ca degresant pietricele sfărâmate și pleavă de cereală, dar au fost descoperite și alte fragmente de lut ars, ce provenea de la acest sistem de foc, cum ar fi plăci de la colțuri sau plăci, ce prezentau diverse împletituri de nuiele.

O altă groapă cucuteniană, Gr4, a fost descoperită în apropiere de Gr8, fiind surprinsă de asemenea doar parțial în SII rămânând a fi descoperită integral prin săparea secțiunii SIII. Aceasta avea în umplutură un pământ cenușos, în care s-au descoperit fragmente ceramice, oase și câteva fragmente de lipituri de vatră.

Groapa Gr6 a fost descoperită în colțul sudic al SII, ea conturându-se în profil, fiind necesară trasarea unei casete alăturate secțiunii SII, spre S, spre a fi cercetată integral această groapă.

Groapa Gr9 a fost surprinsă foarte puțin în profilul martorului dintre secțiunile SII și SIII, urmând ca și aceasta să fie exploatată în SIII, dar și în prelungirile acestor secțiuni, deoarece această groapă s-ar părea că iese dincolo de metru 0 al celor două secțiuni.

În ceea ce privește groapa Gr10, aceasta s-a conturat în profilul sudic al SII; această groapă are ca umplutură foarte multe fragmente de lipituri de lut ars, fiind de dimensiuni mai mari decât celelalte gropi surprinse în acest profil, care au cca. 0,2 m diametru și adâncime cca. -1 -1,2 m. Aceste gropi au ca umplutură mai ales fragmente de lipituri de lut ars, dar și fragmente sporadice de cărbune. Aceste gropi sunt puse în legătură cu sistemul de construcție al locuințelor, având diverse utilizări în realizarea acestora.

Gropile de factură dacică sunt următoarele: Gr2 descoperită în SII, de dimensiuni relativ mici, cu diametru de aprox. 1 m, la gură, ea lărgindu-se pe parcurs, fiind în formă de sac, având o adâncime de -1,4 m. Același tip de groapă este și Gr5, descoperită tot în SII, tot de tip sac, aceste gropi fiind folosite de către populația dacică pentru depozitarea grânelor. Posibil ca și groapa Gr7, descoperită în SIII, după dimensiuni și formă (circulară, cu diametrul de aprox. 1 m) să fie de același tip, dar dat fiind faptul că această groapă nu a fost finalizată cercetarea, nu ne putem pronunța cu exactitate. Acest lucru datorită faptului că secțiunea SIII din lipsă de timp (proprietarul trebuia să însămânțeze grâu), a fost acoperită înainte de finalizarea cercetării ei. Groapa, numerotată Gr3, a fost descoperită în SII în profilul SV-NE, având diametrul la gură de 2,55 m, adâncindu-se până la -1,2 m. Această groapă dacică se diferențiază de cele prezentate până acum prin faptul că e de dimensiuni mult mai mari, iar adâncirea acesteia pare a fi făcută în trepte. Din păcate jumătatea, ce ar fi trebuit a fi surprinsă în SIII nu fost finalizată în această campanie.

Rezultatele cercetărilor din această campanie sunt doar parțiale, impunându-se ca în anul, ce urmează să se continue cercetările pentru a surprinde integral locuința L2 și groapile, care sunt surprinse parțial în SII și continuă în SIII, în vederea recuperării restului de inventar, ce există în aceste edificii pentru a putea fi restaurat.

Continuarea cercetărilor în perioada următoare este necesară pentru a cerceta integral complexele descoperite, dar și datorită faptului că stațiunea este supusă unui proces de degradare din cauza alunecărilor de teren și a lucrărilor agricole.

Informații suplimentare online

[Raportul 3125 din cronica.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapservet Cimec.ro](#)
